

زنان شتاب دهنده حرکت انقلاب بودند...

« شهیدان و شهادت طلبان زن »

در آیین توصیف شهید آیت الله مرتضی مطهری

آنچه در پی می آید، ملخصی از بیانات استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری (قده) است که در اسفند ۱۳۵۷ در مسجد فرشته تهران و با عنوان «نقش زنان در انقلاب اسلامی» ایراد شده است. نگاه نافذ آن متفکر فرزانه به شأن زنان اینارگر در شتاب بخشیدن به روند انقلاب، مشحون از نکات ناب است که تحلیلگران تاریخ انقلاب را به کار خواهد آمد.

درآمد:

دارد. همه شما در راه پیمانی ها دیده اید. زنان آزاد به قول آنها بودند یا زنان آزاد به قول ما؟ آیا پوشش اسلامی دارا بودند یا بی پوشش ها؟ چه کسانی بودند که جلوی گلوله رفتند و شهید شدند؟ اینها بودند یا آنها؟ این بود که این آگاهی ای که در طول این ده بیست سال به مردم داده شد، این اسلام راستینی که واقعاً راستین به مردم تفهیم شد، نقش اساسی داشت. البته در اینجا رهبری فوق العاده رهبر مؤثر بود. می دانید که چه چوب هائی لای چرخ انقلاب گذاشتند. در سفری که خود ما رفتیم پاریس، ایشان با آن تیزهوشی و دوربینی ای که دارند، صریحاً و اکیداً

العاده و خارق العاده ای است که خانم ها در این قضایا داشتند و آن شرکتشان در تظاهرات و راه پیمانی ها، آن هم با حفظ میزان ها و معیارهای اسلامی و با شعارهای اسلامی و از اینها بالاتر جلوی گلوله ها رفتن است که در روز ۱۷ شهریور در میدان شهیدا - زن ها بیشتر از مردها شهید دادند و این زن ها بودند که در میدان شهیدا نشستند و مورد رگبار ظالمانه دشمن قرار گرفتند و جقدر زن در آنجا شهید شدند و این فاجعه ۱۷ شهریور نقطه عطف عجیبی در این انقلاب اسلامی بود. بعد از این تیرباران عجیب، مردم که بیش از هزار نفر به

یکی از جنبه های جالب و حیرت انگیز انقلاب اسلامی ایران که می دانید انقلابی است که معیارهای جامعه شناسان را در هم ریخته و معادلات آنها را به هم زده است، (همین مسئله است)، یعنی انقلابی ویژگی هائی در جامعه ای پیدا شده که از نظر آنها که برای خودشان معیارهائی دارند، غیر قابل پیش بینی و غیر قابل سنجش بوده است. در غرب این تبلیغ زیاد شده است، به طوری که برای خود آنها باور آمده است که زن در جامعه اسلامی از حقوق محروم بوده و هست و زن ها عنصرهائی ناراضی در این میان هستند و بنابراین اگر به آنها عرضه شود که انقلابی در جهت اسلامی می خواهد پیدا شود، انقلابی که می خواهد خواهان برقراری ارزش های اسلامی باشد، آنها حتماً در جبهه مخالف شرکت خواهند کرد، چون بر اساس فرضیه آنها، زن ها از اسلام و از جامعه ای که با معیارهای اسلامی اداره شود، ناراضی اند، بنابراین در این انقلاب شرکت نخواهند کرد؛ ولی در عمل، زن ها نه تنها شرکت کردند، بلکه اگر آنها شرکت نمی کردند، این خود واقعیتی است که این انقلاب به ثمر نمی رسید، چون زنان نه فقط شرکت مستقیمشان مؤثر بود، بلکه تاثیر شرکت غیر مستقیمشان (یعنی تاثیری که روی شوهران، فرزندان، پدران و برادرانشان داشتند)، از تاثیر مستقیم خودشان کمتر نبود و این خود یک مسئله فوق العاده است.

□ □ □

مرد الهام گیر از زن است و اگر در یک جریان اجتماعی، زن ها هماهنگی نداشته باشند، از تاثیر مرد هم فوق العاده می کاهند و بر عکس اگر زن ها نقش موافق و احساسات موافق داشته باشند، نیروی مردها را چند برابر می کنند، یعنی نه تنها ترمزی برای مردها نمی شوند، نیروی محرکی هم برای مردها به شمار می روند و این مطلب در این نهضت فوق العاده مشهود بود. البته این علاوه بر نقش مستقیم فوق

شهادت رسیدند و تاسه هزار شهید هم گفته اند و فکر می کردند که دیگر انقلاب را خوابانند (همان طور که در ۱۵ خرداد مشاهده کردید)، یعنی بعد از فاجعه ۱۵ خرداد مهم تر بود، گفته شد که فرماندار نظامی وقت تهران رفت پیش شاه و گفت، « قربان! تا ۲۵ سال دیگر خیالتان راحت باشد»، ولی از فردای آن روز دومرتبه قضیه شروع شد. اگر زن ها شرکت نمی داشتند، مطمئناً از فردای آن روز هر زنی دست بچه یا شوهر خودش را

می گرفت و می گفت، « دیگر نمی گذارم از خانه بیرون بروی»، ولی از فردای آن روز بیشتر تشویق و ترغیب کردند و این فاجعه نه تنها وقفه ای ایجاد نکرد و چوب لای چرخ انقلاب نگذاشت، بلکه حرکت موتور انقلاب را شدیدتر و تندتر کرد. حالا ریشه این قضیه چیست؟ چه تحولی در طول این ده بیست سال رخ داد که زنان توانستند یک چنین نقش اجتماعی انقلابی را ایفا کنند؟ □ □ □

اینهائی که در ایام اخیر که مسئله پوشش اسلامی مطرح شد، باز به نام آزادی و حقوق زن شروع کردند به داد و فریاد کردن که آزادی ما از بین رفت، چه کسانی بودند؟ من به خودشان کار ندارم که چه کسانی بودند، شما بهتر می دانید چه کسانی بودند. اینها همان افرادی بودند که در دوره سابق، رهبری خواهرهای شاه را پذیرفته بودند. آیا آنها برای زن آزادی می خواستند؟ همین هائی بودند که در دو سه ماه پیش به عنوان حمایت از قانون اساسی میتینگ دادند و راه پیمانی کردند. چه کسانی مبارزه کردند؟ فیلم هایش وجود

گفتند (قبلاً هم گفته بودند) شرکت خانم ها در تظاهرات و راه پیمانی ها - ولو با منع صریح پدران و شوهرانشان مواجه شوند - واجب است. شوهرها و پدرا حق ندارند مانع شرکت اینها بشوند. در ایامی که در تهران، دبستان علوی بودند، می دانید که پیش از ظهر را به آقایان و بعد از ظهر را به خانم ها اختصاص داده بودند و مخصوصاً خانم ها که می آمدند هجوم خیلی زیاد می شد و خانم هائی که بیشتر احساساتی می شدند، بی حال می شدند. عده ای در آنجا گفتند ممکن است این برنامه کم کم منجر به تلفات شود. هر روز چندین نفر از این خانم ها بی هوش می شوند، بی حال می شوند، گریه می کنند، فریاد می کنند و... برنامه خانم ها باید تعطیل شود. به آقا پیشنهاد شد که این برنامه خانم ها را اجازه بدهید که تعطیل شود. گفتند، « ما شاه را با همین ها بیرون کردیم، همین ها شاه را از مملکت بیرون کردند. من برنامه را تعطیل نمی کنم.» در اعلامیه اخیرشان فرموده اند که زنان همدوش مردان و برابر با مردان، بلکه جلوتر از مردان در این انقلاب سهیمند که این یک واقعیت است. ■

زنان شهید

در روز ۱۷ شهریور در میدان شهیدا - آن طور که نقل می کنند و فیلم ها نشان می دهند - زن ها بیشتر از مردها شهید دادند و این زن ها بودند که در میدان شهیدا نشستند و مورد رگبار ظالمانه دشمن قرار گرفتند و جقدر زن در آنجا شهید شدند و این فاجعه ۱۷ شهریور نقطه عطف عجیبی در این انقلاب اسلامی بود.